

Sygn. akt I PK 210/17

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa M. R.
przeciwko Urzędowi Miasta w T.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 września 2018 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 30 marca 2017 r., sygn. akt VII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki M. R. na rzecz pozwanego Urzędu
Miasta w T. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z dnia 30 marca 2017 r. oddalił apelację powódki M. R. od wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 30 czerwca 2016 r. oddalającego powództwo przeciwko pozwanemu Urzędowi Miasta w T. o przywrócenie do pracy.

W wyrokach sądów *meriti* przyjęto, że pozwany dochował obowiązku konsultacji wypowiedzenia umowy o pracę ze związkami zawodowymi (art. 38 k.p.) oraz że wypowiedzenie umowy o pracę z powodu utraty zaufania, spowodowanej nieprawidłowościami w realizacji przez powódkę budżetu, było uzasadnione.

Ponadto nie można przyjąć, że powódka zatrudniona na stanowisku Naczelnika Wydziału Sportu, Turystyki i Spraw Społecznych, wnioskując o przesunięcie środków publicznych na realizację inwestycji dotyczącej budowy muru oporowego w granicy nieruchomości stanowiącej jej własność, wykonywała tylko polecenia przełożonego. Powódka osobiście wnioskowała bowiem o przesunięcie tych środków, podpisując stosowny dokument. W trakcie podpisywania protokołu odbioru robót występowała jako przewodnicząca komisji, a jako właściciel działki, na której była prowadzona inwestycja, podpisał się jej mąż. Niewyłączenie się powódki od prowadzenia tej sprawy oraz jej merytoryczna odpowiedzialność za realizację zadania wskazują na wystąpienie konfliktu interesu. Powódka była żywo zainteresowana sprawą, gdyż dotyczyła ona jej nieruchomości i nadużyła swojej pozycji w pozwanym Urzędzie, czym wzbudziła negatywny odbiór społeczny i uzasadniony sprzeciw. A zatem pracodawca mógł utracić do niej zaufanie, jako pracownika samorządowego zatrudnionego na kierowniczym stanowisku, na którym oczekuje się wyższych standardów merytorycznych i etycznych.

Powódka zaskarżyła powyższy wyrok skargą kasacyjną w całości, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Sądowi Okręgowemu, ewentualnie o uchylenie także wyroku Sądu Rejonowego w całości i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, o rozpoznanie sprawy na rozprawie oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego, a mianowicie:

1) art. 30 § 4 k.p. oraz art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 60 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 994 ze zm.), przez błędną wykładnię i przyjęcie, że wskazana w wypowiedzeniu umowy o pracę przyczyna jest prawdziwa, konkretna i aktualna oraz dotyczy skarżącej, podczas gdy nie wydatkowała ona środków publicznych, zaś zarzucany czyn miał miejsce 4 lata przed datą wypowiedzenia umowy o pracę;

2) art. 8 k.p., art. 45 § 1 k.p. oraz art. 291 § 1 k.p. w związku z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 168 ze zm.), przez

błędą wykładnię i przyjęcie, że można w wypowiedzeniu wskazać jako przyczynę zdarzenie, które miało miejsce ponad 4 lata przed datą wypowiedzenia, podczas gdy okres przedawnienia roszczeń z prawa pracy oraz odpowiedzialności za naruszenie finansów publicznych wynosi 3 lata;

3) art. 415 k.c. w związku z art. 363 § 1 k.c., przez błędą wykładnię i przyjęcie, że gmina nie ma obowiązku naprawienia wyrządzonej szkody osobom prywatnym, w tym również pracownikom urzędu;

4) art. 45 § 1 k.p. oraz art. 100 § 1 k.p. w związku z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 902 ze zm.), przez błędą wykładnię i przyjęcie, że skarżąca naruszyła obowiązki pracownicze, podczas gdy wykonywała polecenia swoich przełożonych oraz decyzje podjęte przez organy jednostki samorządu terytorialnego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano występowanie „istotnego zagadnienia prawnego wymagającego wykładni, to jest: a) „czy związek przyczynowo - skutkowy pomiędzy przyczyną wskazaną w oświadczeniu pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem a złożonym oświadczeniem o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem istnieje w przypadku, gdy przyczyna ta zaistniała później niż 3 lata od daty złożenia tego oświadczenia, nadto była znana poprzednikowi osoby reprezentującej pracodawcę w dacie składania wypowiedzenia; b) czy aktualność przyczyny wypowiedzenia ograniczona jest terminem przedawnienia roszczeń z zakresu prawa pracy.”

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i o zasądzenie od skarżącej na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca wskazuje na przesłankę występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Powołując się na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. skarżący powinien mieć na uwadze, że wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz.158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Ponadto przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć jednocześnie charakter uniwersalny, przez co należy rozumieć, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw. Jednocześnie obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd

Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu kasacyjnym (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147; z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr 513011; z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że żadne ze sformułowanych przez skarżącą pytań nie spełnia kryteriów wymaganych do ich zakwalifikowania jako zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., będącego jedną z ustawowych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Przedstawione przez skarżącą pytania nie odwołują się bowiem do żadnych konkretnych przepisów prawa, w związku z którymi zostały one sformułowane ani argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Wobec tego argumentów za istnieniem okoliczności przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania należałoby poszukiwać w innych elementach przedmiotowego środka zaskarżenia, tj. w podstawach kasacyjnych i ich uzasadnieniu. Nie jest jednak rolą Sądu Najwyższego zastępowanie wnoszącego skargę w prawidłowym jej redagowaniu. Stąd przedstawiony w skardze problem należało uznać za pozór przesłanki przedsądu, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Co więcej, kwestie poruszone w postawionych pytaniach skarżąca sformułowała w sposób nieprecyzyjny, ograniczając się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych, powstałych na gruncie konkretnych przepisów. Kwestie te nie są również doniosłe z

punktu widzenia interesu publicznego, w żaden sposób nie przyczyniają się bowiem do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego, lecz koncentrują się na próbach przeforsowania przez skarżącą konkretnego rozstrzygnięcia w jej indywidualnej sprawie.

Tylko dla porządku warto w tym miejscu zauważyć, że do dziś zachowała aktualność teza XIII uchwały pełnego składu Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 1985 r., III PZP 10/85 (OSNCP 1985 nr 11, poz. 164), w której stwierdzono, że wypowiedzenie nie jest ograniczone terminem od ujawnienia przyczyny uzasadniającej rozwiązanie umowy o pracę. Jeżeli jednak okoliczność uzasadniająca wypowiedzenie na skutek upływu czasu stała się nieaktualna ze względu na cel wypowiedzenia, może być ono uznane za nieuzasadnione. Również w późniejszych orzeczeniach podtrzymano ten pogląd (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 21 września 2001 r., I PKN 612/00, OSNP 2003 nr 16, poz. 383; z dnia 13 kwietnia 2005 r., II PK 230/04, OSNP 2006 nr 1-2, poz. 5; z dnia 12 października 2017 r., I PK 300/16, LEX nr 2370770).

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało postanowić jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.